

محیط زیست

مقدمه

محیط زیست عبارت است از مجموعه‌ای از عوامل فیزیکی خارجی و موجودات زنده که با هم در کنش هستند و بر رشد و نمو و رفتار موجودات تأثیر می‌گذارند. بنابراین محیط زیست چیزی فراتر از مجموعه عوامل طبیعی، زیستی و غیرزیستی بوده و تعامل میان انسان و طبیعت را نیز شامل می‌شود. با توجه به اینکه حفاظت از محیط زیست در قرن بیست و یکم به عنوان یکی از هشت هدف توسعه هزاره و یکی از سه رکن توسعه پایدار (پایداری زیست محیطی، پایداری اقتصادی و پایداری اجتماعی) شناخته می‌شود و نیز اهمیت روزافزون این امر و تأثیراتی که بر سایر فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی دارد، از سال ۱۳۹۲ فصلی مستقل در سالنامه به این موضوع «آمارهای محیط زیست» آماری کشور تحت عنوان اختصاص داده شده است. محیط زیست طبیعی به صورت‌های مختلف تحت تأثیر فعالیت‌های انسان قرار گرفته است که این تأثیرات به تفکیک سه عامل تشکیل دهنده محیط زیست طبیعی به صورت زیر می‌باشد:

آب

مهمترین تأثیرات فعالیت‌های انسان بر روی آب‌ها در سه مورد خلاصه می‌شود: مصرف بیش از حد آب، از بین رفتن منابع آب و آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی. کیفیت آب‌ها نیز بحران دیگری است که برخی کشورها در پیش رو دارند. میزان آلودگی آب‌ها و روند افزایش آن در بسیاری نقاط کره زمین بسیار نگران‌کننده می‌باشد. سفره‌های آب‌های زیرزمینی و رودها و دریاچه‌ها منابع مهم تأمین آب شیرین هستند که به طور مستقیم در معرض آلودگی توسط فعالیت‌های انسان قرار دارند.

خاک

مهمترین آثار فعالیت‌های انسان بر خاک عبارتند از مسمومیت و فرسایش که موجب تخریب و کاهش توان زمین‌های زراعی می‌شوند. به طور کلی فرسایش خاک پدیده‌ای طبیعی است که به وسیله عواملی چون باد، روانابهای سطحی و تغییرات دما انجام می‌گیرد. با این حال، فعالیت‌های انسان از جمله زراعت مفرط، آبیاری زمین‌های زراعی، محصولات تک کشتی، چرای بیش از حد دام‌ها در مراتع، جنگل‌زدایی و بیابان‌زایی باعث از بین رفتن تعادل موجود میان روند ایجاد و تخریب خاک، و در نهایت آلودگی آن می‌شوند.

هوا

آلودگی هوا عبارت است از ورود مستقیم یا غیرمستقیم هر عنصری توسط انسان که احتمال ایجاد اثرات نامطلوب بر سلامتی انسان و محیط زیست را داشته باشد. اطلاعات این فصل شامل آمارهای مربوط به انواع منابع طبیعی و آثار طبیعی، جنگل‌ها، مراتع و پدیده‌های بیابانی، میزان توزیع کود شیمیایی و فروش سموم، میزان انتشار انواع آلاینده‌ها، فعالیت‌های مرتبط با فاضلاب شهری و صنعتی و مشخصات زیست محیطی مراکز بهداشتی و درمانی می‌باشد. آمارهای مربوط به انواع منابع طبیعی و آثار طبیعی تحت پوشش سازمان حفاظت محیط زیست که از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۱ در فصل «سرزمین و آب و هوا» منتشر می‌شد و آمار جنگل‌ها، مراتع و پدیده‌های بیابانی، میزان توزیع کود شیمیایی و فروش سموم که پیش از این در فصل «کشاورزی، جنگلداری و شیلات» منتشر می‌شد، با توجه به ارتباط بیشتر با بخش محیط زیست از سال ۱۳۹۲ در فصل آمارهای محیط زیست منتشر شده است. آمار میزان انتشار گازهای آلاینده و گلخانه‌ای ناشی از مصرف انواع سوخت که از سال ۱۳۷۷ در ترازنامه انرژی وزارت نیرو انتشار می‌یابد بخش دیگری از اطلاعات این فصل را شامل می‌شود.

در تهیه آمارهای این فصل همچنین از آمار ارائه شده توسط «شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور»، «وزارت صنعت، معدن و تجارت» و «وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی» نیز استفاده شده است.

تعاریف و مفاهیم

مرتع: زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح، که در فصل چرا، دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو باشد و با توجه به سابقه چرا، عرفاً مرتع شناخته شود. اراضی آیش گرچه دارای پوشش علوفه‌ای خودرو می‌باشد، مشمول تعریف مرتع نمی‌شود.

گرده بینه: قسمتی از تنه درخت، که تقریباً استوانه‌ای شکل است و از آن انواع چوب یا روکش تهیه می‌شود. **چوب الواری:** به چوب آلاتی اطلاق می‌شود که دارای ابعاد مشخصی از نظر طول، عرض و ارتفاع باشد.

چوب تیری: چوب درختی است که قطر برابر سینه آن از ۸ سانتیمتر کمتر نباشد و از ۳۱ سانتی متر تجاوز نکند.

چوب تونلی: شاخه‌های گردی به طول تقریباً ۲ متر که قطر میانه آن بین ۶ تا ۲۱ سانتیمتر متغیر است و اغلب در معادن مصرف می‌شود.

کاتین: به چوب‌های گردی گفته می‌شود که قطر آن بین ۲۱ تا ۴۱ سانتیمتر و طول آن حدود ۱,۵ تا ۲ متر است و قابلیت تبدیل به چوب آلات الواری را ندارد.

لارده: به ضایعات حاصل از چوب آلات مستحصه که به ابعاد و طول‌های مختلف است، اطلاق می‌شود.

مالچ پاشی: مقصود، ایجاد پوشش‌هایی است که به منظور جلوگیری از حرکت خاک، حفظ درجه حرارت و رطوبت خاک به کار می‌رود.

بادشکن زنده: عبارت است از چند ردیف درخت، درختچه و بوته که به طور عمود نسبت به جهت باد غالب قرار می‌گیرد؛ به طوری که باد به سرعت معین به بادشکن برخورد نموده، مقداری از سرعت و انرژی خود را از دست داده و مواد محموله به ترتیب ریزی و درشتی رسوب می‌نمایند.

بادشکن غیرزنده: عبارت است از چند ردیف موانع غیر زنده (مانند چپر، دیوار، سرشاخه و ...) که به طور عمود نسبت به جهت باد غالب قرار می‌گیرد؛ به طوری که باد با سرعت معین به بادشکن برخورد نموده، مقداری از سرعت و انرژی خود را از دست داده و مواد محموله به ترتیب ریزی و درشتی رسوب می‌نمایند.

حفاظت و قرق: عبارت از انتخاب و اعلام مساحت مناطق و محدوده‌های دارای فرسایش زیاد و یا حساس به فرسایش است.

جنگل: جنگل، زمینی است که به علت دارا بودن پوشش طبیعی یا دست کاشت از انواع درخت یا درختچه، مهمترین محصول اقتصادی آن چوب است. قلمستان به طور استثناء تحت این عنوان قرار نمی‌گیرد. خزانه و نهالستان ایجاد شده برای حفاظت یا توسعه جنگل‌ها نیز جزو جنگل منظور می‌شود.

انشعاب فاضلاب: آن بخش از لوله فرعی فاضلاب که مقطع آن متناسب با سیفون یا ظرفیت قراردادی باشد و فاضلاب مشترک را از محل سیفون (نقطه تحویل) به خط اختصاصی و یا شبکه عمومی جمع‌آوری فاضلاب منتقل نماید، (اعم از لوله و متعلقات مربوط و سیفون)، انشعاب فاضلاب نامیده می‌شود.

مشترک آب و فاضلاب: مصرف کننده‌ای است که با یک عرضه کننده آب و فاضلاب برای یک دوران ثابت طبق مقررات کاربری دارای یک پیمان بوده و انشعاب یا انشعابات مورد تقاضایش برقرار شده است.

انشعاب آب و فاضلاب مصارف خانگی: انشعابی که صرفاً در حدود مصارف متعارف آب شرب و بهداشتی یا دفع فاضلاب خانگی در واحدهای مسکونی دایر می‌شود. (واحد مسکونی عبارت است از مکانی برای زندگی که به تشخیص شرکت، حداقل دارای یک اتاق، یک آشپزخانه و یک سرویس بوده و ورودی آن مستقل یا مرتبط با راهروی اشتراکی باشد).

شبکه عمومی جمع‌آوری و انتقال فاضلاب: عبارت از تمامی تأسیسات و تجهیزات مربوط به جمع‌آوری و انتقال فاضلاب از قبیل جمع‌آوری کننده‌های اصلی تا محل تصفیه خانه و تلمبه خانه‌های فاضلاب شهری و شبکه‌های فرعی عمومی است که به‌طور کلی متعلق به شرکت می‌باشد. بدیهی است شبکه‌های مذکور عهده‌دار جمع‌آوری و انتقال و دفع آب‌های حاصل از بارندگی، روان‌آب‌های جاری در معابر و مسیل‌ها و آبراه‌های داخل و خارج از شهرها و در داخل املاک مشترکان نمی‌باشد.

خدمات فاضلاب: عبارت است از فراهم نمودن امکان تخلیه و دفع فاضلاب به شبکه جمع‌آوری عمومی فاضلاب به تناسب مصرف آب و ظرفیت مقرر و مشخصات توافق شده در قرارداد برقراری انشعاب فاضلاب اعم از اینکه مشترک از این ظرفیت استفاده نماید یا ننماید.

تصفیه و دفع فاضلاب: عبارت است از کلیه عملیات مربوط به بهره‌برداری از تأسیسات و تجهیزات مرتبط با تصفیه و دفع پساب از قبیل تصفیه خانه‌ها و تلمبه خانه‌ها و انواع تأسیسات کلرزی، کانال‌ها و یا خطوط انتقال پساب.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۸ مساحت کل عرصه‌های جنگلی تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست استان ۴۴۷۳۸ هکتار بوده است که شهرستان همدان با ۲۴۲۴۰ هکتار و شهرستان درگزین با ۲۴۰ هکتار به ترتیب دارای بیشترین و کمترین سهم می‌باشند.

در سال ۱۳۹۸ بیش از ۷۵ درصد از جمعیت استان تحت پوشش خدمات جمع‌آوری فاضلاب شهری بوده‌اند. متوسط حجم فاضلاب جمع‌آوری شده در این سال معادل ۹۹۱۴۹ مترمکعب در روز بوده است که نسبت به سال گذشته بیش از ۷ درصد افزایش داشته است. بیشترین حجم فاضلاب جمع‌آوری شده مربوط به شهرستان همدان و ملایر بوده است.

۲- محیط زیست

۱-۲- مساحت پارک‌های جنگلی طبیعی، فضاهای سبز و ذخیره‌گاه‌های جنگلی در پایان سال ۱۳۹۸ (هکتار)

شهرستان	جمع کل عرصه- های جنگلی	پارک‌های جنگلی طبیعی	فضاهای سبز	ذخیره‌گاه‌های جنگلی
کل استان	۴۴۱۳۸	۳۱۰	۶۴۲۱	۲۷۹۵
اسدآباد	۶۱۴	۰	۶۱۴	۰
بهار	۶۳۵	۰	۶۳۵	۰
تویسرکان	۳۹۴۰	۰	۴۱۸	۶۹۶
رزن	۴۴۱	۰	۴۴۱	۰
فامنین	۵۲۰۲	۰	۵۸۵	۸۰
کبودرآهنگ	۶۴۷	۰	۶۴۷	۰
ملایر	۶۵۰۱	۰	۱۶۱۸	۱۲۸
نهایند	۲۴۲۴۰	۳۱۰	۶۴۵	۱۹۱
همدان	۲۲۷۸	۰	۵۷۸	۱۷۰۰
درگزین	۲۴۰	۰	۲۴۰	۰

- ستون جمع کل عرصه های جنگلی، آمار جنگل‌کاری‌هایی که بهره وری آنها به شهرداری ها و یا سایر ارگان‌ها و بخش خصوصی واگذار شده نیز لحاظ شده است و مقادیر این ستون از جمع جنگل‌های طبیعی و اراضی جنگلی با جنگل‌های دست کاشت به دست آمده است.

مآخذ - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان همدان

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۲-۲- پارامترهای فیزیکی و شیمیایی اندازه‌گیری شده در آب رودخانه گاماسیاب ایستگاه و همان: ۱۳۹۸

شرح	واحد	میزان مجاز برای ماهی‌ها	دفعات نمونه برداری شده	دفعات خارج از حد مجاز	حداقل	حداکثر
اسیدیته PH	-	۳-	۲	-	۷.۱	۸.۵
هدایت الکتریکی E.C.....	μs/cm	-	۲	-	۵۳۶	۷۴۸
مواد معلق در آب T.SS.....	mg/lit	<۲۵	۲	۲	۱۰۳	۹۹۲
اکسیژن محلول D.O	-	۸۹	۲	۲	۲.۷	۲.۹
اکسیژن مورد نیاز واکنش‌های بیوشیمیایی B.O.D5	mg/lit	کمتر از ۳ و کمتر از ۶	۲	۲	۲۸	۱۳۰
اکسیژن مورد نیاز واکنش‌های شیمیایی C.O.D.....	mg/lit	-	۲	۲	۵۲	۲۵۷

مأخذ- اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان

۲- محیط زیست

۳-۲- مقدار انواع کود شیمیایی توزیع شده (تن)

سوپر فسفات تریپل	سولفات آمونیم	نترات آمونیم	فسفات آمونیم	اوره	جمع	سال و شهرستان
۱۲۲۴۸	۰	۱۴۸۳۷	۱۵۲۴۲	۴۵۵۳۷	۱۰۱۹۲۵	۱۳۸۰
۲۶۱۶۴	۱۲۵۳	۵۳۴۱	۱۹۱۰۱	۶۹۴۳۰	۱۴۶۸۴۸	۱۳۸۵
۱۵۹۲۱	۰	۰	۲۹۲۰	۳۶۰۸۱	۶۶۸۰۹	۱۳۹۰
۱۰۱۴۹	۰	۰	۲۸۸۸	۴۱۶۶۲	۵۸۵۷۲	۱۳۹۴
۱۲۴۷۸	۰	۰	۱۵۹۵	۴۶۰۰۵	۶۴۷۲۷	۱۳۹۵
۱۴۶۱۰	۷۰۹	۰	۸۰۰	۶۰۸۵۰	۸۱۷۰۶	۱۳۹۶
۱۱۸۳۱	۰	۰	۲۷۸۹	۶۷۲۹۴	۸۵۵۲۵	 ۱۳۹۷
۱۰۷۶۱	۰	۴۵	۱۲۸۵	۶۷۷۵۷	۸۵۳۱۹	 ۱۳۹۸
۱۲۰۹	۰	۴۵	۹۸	۷۱۱۵	۹۳۲۵	 اسدآباد
۱۴۶۹	۰	۰	۱۵۰	۷۵۴۳	۹۷۰۱	 بهار
۶۷۰	۰	۰	۷۵	۴۲۵۳	۵۳۷۸	 تویسرکان
۱۲۰۲	۰	۰	۱۰۰	۷۳۴۴	۹۰۲۳	 رزن
۷۳۰	۰	۰	۱۰۰	۴۷۵۷	۵۸۶۸	 فامنین
۱۶۲۸	۰	۰	۲۵۲	۱۰۸۴۳	۱۳۱۶۰	 کبودرآهنگ
۱۰۱۵	۰	۰	۱۰۷	۶۳۹۹	۷۹۷۶	 ملایر
۱۱۵۱	۰	۰	۱۰۰	۷۸۹۴	۹۹۸۰	 نهاوند
۱۱۴۶	۰	۰	۲۰۲	۸۱۵۲	۱۰۵۶۸	 همدان
۵۴۱	۰	۰	۱۰۱	۳۴۵۷	۴۳۴۰	 درگزین

۹

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

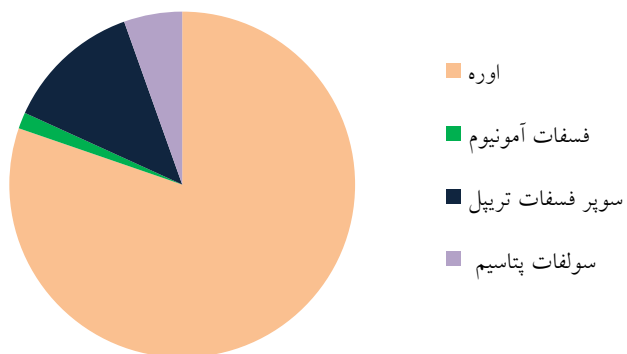
۳-۲- مقدار انواع کود شیمیایی توزیع شده (دنباله) (تن)

سال و شهرستان	سولفات پتاسیم	کلرور پتاسیم	میکرو المنت	سایر
.....۱۳۸۰	۶۱۸۸	۱۴۸	۹۹۶	۷۱۷۹
.....۱۳۸۵	۱۰۵۴۱	۹۲۴	۵۳	۱۴۰۴۱
.....۱۳۹۰	۵۳۰۵	۰	۰	۶۵۸۲
.....۱۳۹۴	۱۸۳۴	۱۸۴۱	۰	۱۹۸
.....۱۳۹۵	۱۸۵۳	۲۱۴۱	۰	۶۵۵
.....۱۳۹۶	۴۰۰۰	۲۰۰	۰	۵۳۷
..... ۱۳۹۷	۳۶۱۱	۰	۰	۰
..... ۱۳۹۸	۴۶۰۲	۱۶۹	۰	۰
..... اسدآباد	۶۷۰	۱۸۸	۰	۰
..... بهار	۴۵۰	۸۹	۰	۰
..... توپسرکان	۳۸۰	۰	۰	۰
..... رزن	۳۰۰	۷۷	۰	۰
..... فامنین	۲۳۰	۵۱	۰	۰
..... کبودرآهنگ	۳۷۴	۶۳	۰	۰
..... ملایر	۴۳۰	۲۵	۰	۰
..... نهاوند	۵۸۸	۲۴۷	۰	۰
..... همدان	۹۹۰	۷۸	۰	۰
..... درگزین	۱۹۰	۵۱	۰	۰

مأخذ- شرکت سهامی خدمات حمایتی کشاورزی استان همدان

۲- محیط زیست

۲-۱- مقدار انواع کود شیمیایی توزیع شده: ۱۳۹۸
(تن)

منبع: ۲-۳

۲-۴- مقدار انواع سموم فروخته شده (کیلوگرم)

سال	جمع	حشره کش	علف کش	قارچ کش	کنه کش	موش کش	سایر
۱۳۸۰	۶۱۵۱۷۱	۲۷۶۸۲۷	۱۵۶۸۶۹	۱۴۷۶۴۱	۲۴۶۰۷	۳۰۷۶	۶۱۵۲
۱۳۸۵	۵۷۵۶۱۴	۲۵۹۰۲۶	۱۴۶۷۸۲	۱۳۸۱۴۷	۲۳۰۲۵	۲۸۷۸	۵۷۵۶
۱۳۹۰	۵۱۱۵۲۷	۲۳۰۱۸۷	۱۳۰۴۳۹	۱۲۲۷۶۶	۲۰۴۶۱	۲۵۵۸	۵۱۱۵
۱۳۹۴	۴۸۲۱۲۵	۲۱۶۹۵۶	۱۲۲۹۴۲	۱۱۵۷۱۰	۱۹۲۸۵	۲۴۱۱	۴۸۲۱
۱۳۹۵	۴۸۴۷۱۳	۲۱۸۷۵۱	۱۲۷۰۱۵	۱۱۴۲۵۲	۱۹۴۳۱	۱۵۰۸	۳۷۵۶
۱۳۹۶	۴۸۱۴۲۳	۲۱۶۵۱۱	۱۲۸۷۱۰	۱۱۲۲۰۰	۱۸۷۵۱	۱۰۵۰	۴۲۰۱
۱۳۹۷	۴۸۵۰۳۶	۲۱۹۰۶۰	۱۲۵۵۵۷	۱۱۵۸۸۴	۱۹۳۸۷	۱۲۷۸	۳۸۷۰
۱۳۹۸	۴۸۳۱۸۵	۲۱۸۶۳۵	۱۲۶۴۲۲	۱۱۴۵۲۹	۱۸۱۲۴	۱۲۵۰	۳۵۲۵

مأخذ- شرکت سهامی خدمات حمایتی کشاورزی استان همدان

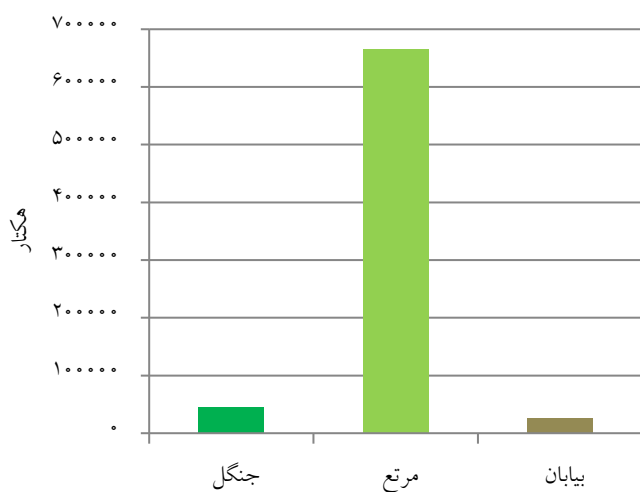
سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۵-۲- مساحت جنگل‌ها، مراتع و پدیده‌های بیابانی: ۱۳۹۸ (هکتار)

شرح	مساحت
جنگل.....	۴۴۷۳۸
مرتع.....	۶۶۵۷۶۷
خوب.....	۳۲۳۵۰۵
متوسط.....	۲۸۳۹۷۷
فقیر.....	۵۸۲۸۵
بیابان.....	۲۶۳۷۲

مأخذ- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان همدان.

۲-۲- مساحت جنگل‌ها، مراتع و بیابان‌ها: ۱۳۹۸

مینا: ۵-۲

۲- محیط زیست

۶-۲- موارد و مساحت آتش سوزی در جنگل ها و مراتع (فقره- هکتار)

مساحت مورد حریق			موارد آتش سوزی			سال
مراتع	جنگل ها	جمع	مراتع	جنگل ها	جمع	
۲۸۵	۱	۲۸۶	۱۹	۲	۲۱	 ۱۳۸۰
۲۰۲	۲۳	۲۲۵	۳۱	۸	۳۹	 ۱۳۸۵
۷۶۱	۴۲	۸۰۳	۱۱۱	۱۲	۱۲۳	 ۱۳۹۰
۳۷۷	۸	۳۸۵	۱۰۴	۸	۱۱۲	 ۱۳۹۴
۴۷۴	۱۲	۴۸۷	۱۶۶	۱۲	۱۷۸	 ۱۳۹۵
۶۴	۷	۷۱	۳۵	۴	۳۹	 ۱۳۹۶
۴۱	۳	۴۴	۳۶	۰	۳۶	 ۱۳۹۷
۲۱۲	۱	۲۱۳	۱۹	۳	۲۲	 ۱۳۹۸

مأخذ- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان همدان.

۷-۲- فعالیت های انجام شده در زمینه حفاظت آبخیزها (هکتار)

بذرپاشی، علوفه کار، بذرکار و نهاد کاری	تراس بندی	احداث بانکت (کیلومتر)	عملیات سنگی (سنگ چینی) (متر مکعب)	حفاظت و فرق	سال
۲۱۰	۲۷	۶۷	۲۸۹۱۶	۷۰	 ۱۳۸۰
۴۹۶۰	۰	۲۰	۷۶۲۷۳	۸۷۱۱	 ۱۳۸۵
۱۸۳۱	۰	۰	۳۹۸۹۲	۱۲۵۰	 ۱۳۹۰
۲۵۱	۰	۰	۵۱۴۰	۲۰۰	 ۱۳۹۴
۶۵	۰	۰	۹۱۰	۰	 ۱۳۹۵
۰	۰	۰	۱۰۵۴۷	۰	 ۱۳۹۶
۰	۰	۰	۸۳۴۵	۰	 ۱۳۹۷
۰	۰	۰	۴۲۰۰۰	۰	 ۱۳۹۸

مأخذ- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان همدان.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۸-۲- اهم فعاليت‌های انجام شده در زمينه مرتع‌داري و اصلاح مراتع

سال	بوته‌کاري و توليد نهال (اصله)	کپه‌کاري و کشت مستقيم (هکتار)	کودپاشي مراتع (هکتار)	ذخيرہ نزولات آسماني (هکتار)	احداث آبشخور (دستگاه)
۱۳۸۰	۰	۱۰۷۰	۱۸۳۲	۰	۹۰
۱۳۸۵	۰	۷۷۳	۴۷۰	۲۲۰	۹۱
۱۳۹۰	۰	۲۹۳	۶۵	۶۱	۴۱
۱۳۹۴	۰	۵۵	۵۴	۳۳	۳
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۰	۹
۱۳۹۶	۰	۴۴	۱۲۵	۳۴	۹۵
۱۳۹۷	۰	۱۱	۹۲	۰	۲۹
۱۳۹۸	۰	۲۰۶۳	۱۶۴۲	۳۱	۳۷

سال	حفر چاه مالداري (حلقه)	نصب تلمبه بادي (دستگاه)	تبدیل دیم‌زارهای کم بازده به مراتع (هکتار)	ممیزی و تنسيق مرتع (هکتار)
۱۳۸۰	۰	۰	۹۳۴	۳۱۹۷۷
۱۳۸۵	۰	۰	۲۴۱	۱۲۰۵۵
۱۳۹۰	۰	۰	۱۱۰	۸۰۰۰
۱۳۹۴	۰	۰	۴۱	۰
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۶	۰	۰	۱۱	۰
۱۳۹۷	۰	۰	۱۰	۰
۱۳۹۸	۰	۰	۰	۰

مأخذ- اداره کل منابع طبيعي و آبخيزداري استان همدان.

۲- محیط زیست

۲-۹- فعالیت‌های انجام شده در زمینه تثبیت شن‌های روان و بیابان‌زدایی

سال	احداث خزانه (هکتار)	تولید نهال گلدانی (اصله)	نهال‌کاری (هکتار)	بذرپاشی و بذرکاری (هکتار)
۱۳۸۰.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۸۵.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۰.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۴.....	۰	۰	۴۰	۰
۱۳۹۵.....	۰	۰	۲۰	۰
۱۳۹۶.....	۰	۰	۵۳۱	۰
۱۳۹۷.....	۰	۰	۹	۰
۱۳۹۸.....	۰	۰	۵۲	۰

سال	جمع‌آوری و تهیه بذر (کیلوگرم)	مالج‌پاشی (هکتار)	احداث بادشکن (کیلومتر)	حفاظت و قرق (هکتار)
۱۳۸۰.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۸۵.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۰.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۴.....	۰	۰	۰	۴۰
۱۳۹۵.....	۰	۰	۰	۴۰
۱۳۹۶.....	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۷.....	۰	۰	۰	۲۳۰
۱۳۹۸.....	۰	۰	۰	۰

مأخذ- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان همدان.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱۰-۲- پوشش انشعاب فاضلاب شهری

۱۳۹۰		۱۳۸۵		۱۳۸۰		شهرستان
شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	
۱۱	۲۷	۸	۲۷	۸	۲۶	کل استان
۱	۱	۱	۱	۱	۱	اسدآباد
۲	۳	۲	۳	۲	۳	بهار
۲	۳	۲	۳	۲	۲	تویسرکان
۱	۳	۰	۳	۰	۳	رزن
۰	۱	۰	۱	۰	۱	فامنین
۱	۳	۰	۳	۰	۳	کیودرآهنگ
۱	۵	۱	۵	۱	۵	ملایر
۱	۴	۰	۴	۰	۴	نهادوند
۲	۴	۲	۴	۲	۴	همدان
-	-	-	-	-	-	درگزین

۲- محیط زیست

۱۰-۲- پوشش انشعاب فاضلاب شهری (دنباله)

۱۳۹۶		۱۳۹۵		۱۳۹۴		شهرستان
شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	شهرهای دارای انشعاب فاضلاب	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	
۱۲	۲۹	۱۲	۲۹	۱۱	۲۸	کل استان
۱	۲	۱	۲	۱	۲	اسدآباد
۲	۴	۲	۴	۲	۳	بهار
۲	۳	۲	۳	۲	۳	تویسرکان
۱	۳	۱	۳	۱	۳	رزن
۰	۱	۰	۱	۰	۱	فامنین
۱	۳	۱	۳	۱	۳	کیودرآهنگ
۱	۵	۱	۵	۱	۵	ملایر
۱	۴	۱	۴	۱	۴	نهایند
۳	۴	۳	۴	۲	۴	همدان
-	-	-	-	-	-	درگزین

←

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱۰-۲- پوشش انشعاب فاضلاب شهری (دنباله)

۱۳۹۸		۱۳۹۷		شهرستان
انشعاب فاضلاب شهرهای دارای	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	انشعاب فاضلاب شهرهای دارای	شهرهای تحت پوشش تأسیسات آب شرب	
۱۲	۳۱	۱۲	۳۰	کل استان
۱	۲	۱	۲	اسدآباد
۲	۴	۲	۴	بهار
۲	۳	۲	۳	تویسرکان
۱	۲	۱	۳	رزن
۰	۱	۰	۱	فامنین
۱	۳	۱	۳	کبودرآهنگ
۱	۶	۱	۶	ملایر
۱	۴	۱	۴	نهادوند
۳	۴	۳	۴	همدان
۰	۲	-	-	درگزین

مأخذ - شرکت آب و فاضلاب استان همدان

۲- محیط زیست

۱۱-۲- تعداد تصفیه خانه‌های فاضلاب

شهرستان	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
کل استان	۲	۴	۵	۷	۸	۸	۸
اسدآباد	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱
بهار	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تویسرکان	۱	۱	۱	۲	۲	۲	۲
رزن	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱
فامنین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کبودرآهنگ	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱
ملایر	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
نهادند	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱
همدان	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱
درگزین	-	-	-	-	-	-	۰

مأخذ - شرکت آب و فاضلاب استان همدان

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱۲-۲- تعداد مشترکان فاضلاب شهری

شهرستان	۱۳۸۰		۱۳۸۵		۱۳۹۰		۱۳۹۴	
	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی
کل استان	۸۱۹۱۶	۷۳۷۲۳	۱۰۰۶۵۳	۹۰۵۸۶	۱۵۷۲۴۴	۱۴۱۵۱۷	۲۲۰۰۹۵	۱۹۸۰۸۲
اسدآباد	۰	۰	۰	۰	۲۱۸۹	۱۹۷۰	۶۱۴۳	۵۵۲۸
بهار	۲۳۱۰	۲۰۷۹	۳۱۰۵	۲۷۹۴	۶۰۱۳	۵۴۱۱	۸۴۸۰	۷۶۳۲
تویسرکان	۸۸۱۳	۷۹۳۱	۱۰۲۵۲	۹۲۲۶	۱۴۸۷۱	۱۳۳۸۴	۱۸۲۵۱	۱۶۴۲۵
رزن	۰	۰	۰	۰	۲۵۴	۲۲۸	۲۲۴۸	۲۰۲۳
فامنین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کیبودرآهنگ	۰	۰	۰	۰	۲۷۹۶	۲۵۱۶	۵۳۸۲	۴۸۴۳
ملایر	۰	۰	۲۱۷۸	۱۹۶۰	۶۳۳۸	۵۷۰۴	۱۳۱۴۵	۱۱۸۳۰
نهایوند	۰	۰	۰	۰	۱۱۱۶	۱۰۰۴	۶۹۴۹	۶۲۵۴
همدان	۷۰۷۹۳	۶۳۷۱۳	۸۵۱۱۸	۷۶۶۰۶	۱۲۳۶۶۷	۱۱۱۳۰۰	۱۵۹۴۹۷	۱۴۳۵۴۷
درگزین	-	-	-	-	-	-	-	-

شهرستان	۱۳۹۵		۱۳۹۶		۱۳۹۷		۱۳۹۸	
	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی	تعداد کل مشترکان	مشترکان خانگی
کل استان	۲۳۰۱۳۵	۲۰۷۱۱۹	۲۴۱۷۹۵	۲۱۷۶۱۳	۲۵۳۳۱۴	۲۳۷۳۷۴	۲۶۲۳۶۷	۲۴۱۱۳۹
اسدآباد	۶۵۵۰	۵۸۹۵	۷۲۷۹	۶۵۵۱	۸۰۹۰	۷۶۲۷	۸۴۷۰	۷۹۰۰
بهار	۸۸۱۹	۷۹۳۷	۹۲۵۹	۸۳۳۳	۹۶۱۴	۸۷۸۵	۹۹۱۶	۸۹۹۰
تویسرکان	۱۸۷۱۵	۱۶۸۴۳	۱۹۲۱۶	۱۷۲۹۴	۱۹۹۳۱	۱۸۲۱۸	۲۰۵۱۳	۱۸۶۹۶
رزن	۲۶۱۰	۲۳۴۹	۳۰۶۷	۲۷۶۰	۳۸۱۷	۳۵۳۰	۴۱۸۷	۳۸۷۰
فامنین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کیبودرآهنگ	۵۵۹۳	۵۰۳۳	۵۹۶۷	۵۳۷۰	۶۱۸۶	۵۹۰۸	۶۳۲۹	۶۰۰۵
ملایر	۱۵۰۱۵	۱۳۵۱۳	۱۷۱۱۹	۱۵۴۰۷	۱۹۸۴۵	۱۹۲۰۰	۲۱۵۸۶	۲۰۸۱۴
نهایوند	۷۵۴۵	۶۷۹۰	۸۵۵۷	۷۷۰۱	۹۶۵۱	۹۳۷۳	۱۰۸۱۷۶	۱۰۴۶۹
همدان	۱۶۵۲۸۸	۱۴۸۷۵۹	۱۷۱۳۳۱	۱۵۴۱۹۷	۱۷۶۱۸۰	۱۶۴۷۳۳	۱۸۰۴۹۰	۱۶۴۳۹۵
درگزین	-	-	-	-	-	-	-	-

-آمار شهرستان درگزین در آمار شهرستان رزن و آمار شهرستان فامنین در همدان منظور شده است

مأخذ - شرکت آب و فاضلاب استان همدان

۲- محیط زیست

۱۳-۲- جمعیت تحت پوشش خدمات جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب شهری (درصد)

شهرستان	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
کل استان	۱۸	۳۳	۵۰	۵۷	۶۰	۶۴	۷۵
اسدآباد	۰	۱۲	۳۱	۴۳	۴۶	۵۴	۵۶
بهار	۲۱	۳۸	۵۱	۵۶	۵۷	۶۱	۶۲
تویسرکان	۷۴	۸۵	۹۴	۹۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
رزن	۰	۵	۴۲	۵۹	۷۳	۸۶	۸۸
فامنین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کبودرآهنگ	۰	۴۳	۸۲	۹۴	۹۶	۹۶	۹۷
ملایر	۰	۱۶	۲۶	۳۳	۳۴	۴۰	۴۱
نهادن	۰	۵	۲۵	۳۳	۳۶	۴۳	۴۴
همدان	۶۴	۹۴	۹۸	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹
درگزین	-	-	-	-	-	-	۰

-آمار شهرستان درگزین در آمار شهرستان رزن و آمار شهرستان فامنین در همدان منظور شده است

مأخذ - شرکت آب و فاضلاب استان همدان

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۸

۱۴-۲- متوسط حجم فاضلاب جمع‌آوری شده (مترمکعب در روز)

شهرستان	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
کل استان	۵۹۸۵	۷۳۷۴۳	۷۶۸۰۳	۷۹۲۲۳	۸۲۵۷۴	۹۱۸۶۶	۹۹۱۴۹
اسدآباد	۰	۲۱۸۹	۲۳۱۱	۲۴۹۲	۲۵۰۱	۲۷۱۹	۳۱۲۸
بهار	۲۴۸۷	۲۵۱۳	۲۷۱۵	۲۸۹۵	۳۳۳۱	۳۴۷۸	۳۳۷۳
تویسرکان	۳۴۹۸	۳۵۱۴	۳۷۹۲	۳۸۷۵	۴۰۰۱	۶۱۶۰	۶۵۰۹
رزن	۰	۰	۸۹۲	۹۸۶	۱۱۶۰	۱۲۰۱	۱۶۵۲
فامنین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کیودرآهنگ	۰	۱۴۳۲	۱۶۶۸	۱۸۲۱	۲۰۱۹	۲۰۳۶	۲۱۹۵
ملایر	۰	۴۹۸۷	۵۱۲۳	۵۶۸۱	۵۸۸۱	۶۹۲۱	۷۹۰۲
نهاوند	۰	۱۹۹۷	۲۱۱۴	۲۳۱۵	۲۵۹۲	۳۳۷۲	۳۷۷۵
همدان	۰	۵۷۱۱۱	۵۸۱۸۸	۵۹۱۵۸	۶۱۰۸۹	۶۵۹۷۹	۷۰۶۱۵
درگزین	-	-	-	-	-	-	۰

-آمار شهرستان درگزین در آمار شهرستان رزن و آمار شهرستان فامنین در همدان منظور شده است.

مأخذ - شرکت آب و فاضلاب استان همدان

۲- محیط زیست

۱۵-۲- طول شبکه جمع‌آوری و تعداد انشعاب فاضلاب در نقاط شهری تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب (کیلومتر - فقره)

تعداد انشعاب	طول شبکه جمع‌آوری با قطر ۲۰۰ میلی‌متر و بیشتر	سال و شهرستان
۸۱۹۱۶	۷۴۴	۱۳۸۰.....
۱۰۰۶۵۳	۸۶۱	۱۳۸۵.....
۱۵۷۲۴۴	۱۲۲۸	۱۳۹۰.....
۲۲۰۰۹۵	۱۳۵۳	۱۳۹۴.....
۲۳۰۱۳۵	۱۳۸۰	۱۳۹۵.....
۲۴۱۷۹۵	۱۴۲۶	۱۳۹۶.....
۲۵۳۳۱۵	۱۴۶۸	۱۳۹۷.....
۲۶۲۳۶۷	۱۴۸۵	۱۳۹۸.....
۸۴۷۰	۸۰	اسدآباد.....
۹۹۱۶	۱۰۵	بهار.....
۲۰۵۱۳	۱۲۴	تویسرکان.....
۴۱۸۷	۵۱	رزن.....
۰	۰	فامنین.....
۶۳۲۹	۷۴	کیبودرآهنگ.....
۲۱۵۸۶	۱۲۲	ملایر.....
۱۰۸۷۶	۹۱	نهایند.....
۱۸۰۴۹۰	۸۳۸	همدان.....
۰	۰	درگزین.....

(۱) اختلاف سرجمع و اجزاء به جهت گرد کردن ارقام است.

-آمار شهرستان درگزین و رزن قابل تفکیک نمی باشد.

-آمار شهرستان فامنین در همدان لحاظ شده است.

مأخذ- شرکت آب و فاضلاب استان همدان